

हिमाचल-तकनीकी-
विश्वविद्यालये प्रवेशपरीक्षायै
१८ अप्रैलपर्यन्तं भविष्यति
आवेदनम्

एटीएम आविष्कृतौ
प्रतिभाशालिनौ, एकः
आङ्ग्ल भारतीयः- एकः
भारतीयः च, ये कदापि
न मिलन्ति

|| श्रीरामायणकथा ||
उत्तरकाण्डम्!
(द्वादशः सर्गः) संवर्तस्य
समीपं रावणस्य गमनम्

प्रमुखाः वार्ताः

शेयर विपणौ तीव्रपतनम्।
सेन्सेक्सः ७३६ अङ्कैः पतितः
निफ्टी २२००० तः अधः आगतः
(हिमसंस्कृतवार्ताः - दिलीपः (नादीनम्))

मंगलवासरे भारतीयशेयरविपणौ तीव्रक्षयः
अभवत्। टीसीएस, इन्फोसिस, रिलायन्स
इण्डस्ट्रीज इत्यादीनां स्टॉक्स इत्येताषां
पतनेन विपणिः निमीलितं जातम्, येषां
सूचकाङ्केषु महत् पतनं दृष्टम्।
न्यूनतया उद्घाटितनानन्तरं ३० शेयरयुक्तः
बीएसई सेन्सेक्सः ७३६.३७ अंकैः अथवा
१.०१ प्रतिशतं न्यूनः भूत्वा ७२,०१२.०५
अंकैः शान्तः अभवत्। दिने यस्य
८१५.०७ अंकाः अथवा १.१२ प्रतिशतं
न्यूनभूत्वा ७१,९३३.३५ अंकाः अभवन्।
तथैव राष्ट्रिय-शेयर विनिमयस्य निफ्टी
अपि २३८.२५ बिन्दुभिः अथवा १.०८
प्रतिशतं न्यूनतां प्राप्य २१,८१७.४५ स्तरेण
स्थगितः अभवत्।

भारतीयमुद्रायां रुप्यकेऽपि पतनम्
शेयरविपणः पतनेन भारतीयमुद्रा अपि
प्रभविता अभवत्। मङ्गलवासरे रुप्यकस्य
मूल्यं डॉलरस्य विरुद्धं १२ पैसाः न्यूनं जातम्।
भारतीयमुद्रा अन्तरबैङ्कविदेशीयविपणौ
८२.९४ इति मूल्ये उद्घाटिता, या ८३.०५
इति न्यूनतमं स्तरं, ८२.९३ इत्येव उच्चतमं
च अन्तर्दिवसीयं स्पृशति स्म।

सुवर्ण-रजतौ
२०२४ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य १९
दिनाङ्के सुवर्ण रजतं च न्यूनं जातम्।
न्यूनतायाः कारणेन सुवर्णस्य मूल्यं
प्रति १० ग्रामं ६५००० रुप्यकाणि
अतिक्रान्तम्। तस्मिन् एव काले
रजतस्य मूल्यं प्रतिकिलो ७३००० तः
अधिकं अभवत्। राष्ट्रियस्तरस्य ९९९
शुद्धतायाः २४ कैरेट सुवर्णस्य १०
ग्रामस्य मूल्यं ६५५५९ रुप्यकाणि दृष्टम्।

सुभाषितम्

अव्याकरणमधीतं
भिन्द्रोण्या तरंगिणीतरणम्।
भैषज्यमपथ्यसहितं
त्रयमिदमकृतं वरं न कृतम्॥
भावार्थः- व्याकरण के बिना अध्ययन
करना, पेंदे में छेद वाले नाव से नदी पार
करना और पथ्य के बिना औषधि का
सेवन करना, ये तीन कार्य ऐसे हैं जिसे
करने से न करना ही अच्छा है।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

संघलोकसेवा-आयोगेन सिविलसेवाप्रारम्भिक- परीक्षा २०२४ स्थगिता

संघलोकसेवा-आयोगेन
सिविलसेवाप्रारम्भिकपरीक्षा २०२४
स्थगिता। इदानीं १६ जून दिनाङ्के एषा
परीक्षा भविष्यति। इयं परीक्षा पूर्व मे-
मासस्य २६ दिनाङ्के भवितुम् अर्हति स्म।
लोकसभानिर्वाचनस्य कारणेन आयोगेन
परीक्षा स्थगनस्य निर्णयः कृतः अस्ति।

४ राज्येषु लोकसभानिर्वाचनानां विधानसभानिर्वाचनानां च कृते डाकमतदानद्वारा मतदानस्य सुविधायै निर्वाचन-आयोगः विशेषश्रेणी अधिसूचिता

४ राज्येषु लोकसभानिर्वाचनानां
विधानसभानिर्वाचनानां च कृते निर्वाचन-
आयोगेन आवश्यकसेवासु नियोजितानाम्
अनुपस्थितमतदातृणां कृते
डाकमतपत्रद्वारा मतदानस्य सुविधायै
विशेषवर्गं सूचितम् अस्ति। अस्यां सूचौ
मेट्रो, रेलवे, भारतीयसञ्चारनिगम
लिमिटेड, विद्युत् तथा स्वास्थ्यविभागः,
अग्निसेवा, डाकसेवा, विमानन,
आपदाप्रबन्धनविभागस्य,
मीडियाविभागस्य च कर्मचारिणः सन्ति।
आयोगेन उक्तं यत् यथायोग्यं
विचारणानन्तरं जनप्रतिनिधित्वकानूनस्य
१९५१ तमस्य वर्षस्य प्रावधानानाम्
अनुसारं आवश्यकसेवासु नियोजिताः
जनाः डाकमतदानद्वारा मतदानं कर्तुं
अधिसूचिताः सन्ति।

विनयकुमारः रूसदेशे भारतस्य नूतनराजदूतः

९९२ क्रमाङ्कस्य
भारतीयविदेशसेवाधिकारिः विनयकुमारः
रूसदेशे भारतस्य नूतनराजदूतरूपेण
नियुक्तः अस्ति। श्रीकुमारः सम्प्रति
म्यान्मारदेशे भारतस्य राजदूतः अस्ति।

अद्य सलेमनगरस्य सः मम रमेशः नास्ति' प्रधानमन्त्री मोदी जनसभायां सहसा भावुकः अभवत्

(हिमसंस्कृतवार्ता प्रवीण कुमारः)

अस्मिन् समये भाजपा
लोकसभानिर्वाचने स्वविजयस्य
निर्णयार्थं दक्षिणभारते अधिकं ध्यानं
ददाति। प्रधानमन्त्री मोदी
दक्षिणराज्येषु क्रमेण भ्रमणं कुर्वन्
अस्ति। निर्वाचनस्य घोषणानन्तरं
प्रधानमन्त्री तमिलनाडुतः एव
निर्वाचनप्रचारस्य आरम्भं कृतवान्।

देशे सर्वे निर्वाचनवर्गेः सिक्ताः
सन्ति। देशे सर्वत्र
विभिन्नराजनैतिकदलानां नेतारः
परिचालने व्यस्ताः सन्ति। देशस्य
सत्ताधारी दलं भाजपा अपि अस्मिन्
कार्ये प्रवृत्तम् अस्ति। परन्तु अस्मिन्
समये भाजपा दक्षिणभारते अधिकं
ध्यानं ददाति। प्रधानमन्त्री मोदी
दक्षिणराज्येषु क्रमेण भ्रमणं कुर्वन्
अस्ति।

निर्वाचनस्य घोषणानन्तरं प्रधानमन्त्री तमिलनाडुतः एव
निर्वाचनप्रचारस्य आरम्भं कृतवान्। एतत् एव न,
अद्यत्वे अपि सः तमिलनाडु-राज्यस्य सलेम-नगरे
निर्वाचन-भ्रमणं कृतवान्। अत्र वदन् प्रधानमन्त्रिणा
विपक्षे प्रबलं आक्रमणं कृत्वा भाजपाप्रदेशमहासचिवस्य
'लेखापरीक्षक' वी रमेशस्य सम्बोधनसमये स्मरणं कुर्वन्
भावुकः अपि दृश्यते स्म। वस्तुतः २०१३ तमे वर्षे
सलेमनगरे वी रमेशस्य हत्या अभवत् इति कथ्यते।

एनआईए इत्यनेन प्रतिबन्धितसङ्गठनस्य पॉपुलर फ्रंट आफ् इण्डिया इत्यस्य सदस्यः शफीकः गृहीतः

राष्ट्रियान्वेषण-संस्था-एनआईए
इत्यनेन प्रतिबन्धितसङ्गठनस्य पॉपुलर
फ्रंट आफ् इण्डिया इत्यस्य सदस्यः
शफीकः गृहीतः।
राष्ट्रीयस्वयंसेवकसंघस्य नेता
श्रीनिवासनस्य हत्याकाण्डे
मलप्पुरमनिवासी शफीकः गृहीतः।
एनआईए-अनुसारं २०२२ तमस्य
वर्षस्य एप्रिल-मासस्य १६ दिनाङ्के
केरल-प्रदेशे घटितायाः हत्यायाः
अनन्तरं शफीकः निगूढः आसीत्।

सर्वोच्चन्यायालयः नागरिकता विषयकं नियमं प्रतिबन्धं कर्तुं न गच्छति

सर्वोच्चन्यायालयेन
नागरिकतासंशोधनाधिनियमः-सीएए
इत्यस्य कार्यन्वयनाय स्थगितं
नकारितम्। गतसप्ताहे प्रवर्तमानस्य
अधिनियमस्य आह्वानं कृत्वा २३७
याचिकानां प्रतिक्रियां दातुं न्यायालयेन
केन्द्रसर्वकाराय ३ सप्ताहस्य समयः
दत्तः। मुख्य न्यायाधीशः
डी.वाई.चन्द्रचूडः, न्यायाधीश जे.बी.
परदीवाला न्यायमूर्ति मनोजमिश्रा द्वारा
प्रकरणस्य श्रवणं कृतम्।

मथुरानगरे श्रीकृष्णजन्मभूमिविवादे सर्वोच्चन्यायालयात् मस्जिद- समित्यै न किमपि सौख्यम्

(हिमसंस्कृतवार्ताः प्रवीणकुमारः) न्यायालयेन
मस्जिदसमित्याः याचिका अङ्गीकृता अस्ति।
मस्जिदसमित्या इलाहाबाद उच्चन्यायालयस्य आदेशं
आह्वानं कृतम् आसीत् यस्मिन् विवादसम्बद्धानां १५
प्रकरणानाम् न्यायाधीशत्वेन एकत्र न्यायाधीशत्वं
याचितम् आसीत्। इलाहाबाद-उच्चन्यायालयेन उक्तं
आसीत् यत् एते सर्वे प्रकरणाः समानप्रकारस्य सन्ति,
तस्मात् समानसाक्ष्यस्य आधारेण निर्णयः करणीयः
अस्ति। अतः न्यायालयस्य समयस्य रक्षणार्थं यदि सर्वे
प्रकरणाः एकत्र श्रूयन्ते तर्हि श्रेयस्करं
स्यात्। अतः न्यायालयस्य समयस्य रक्षणार्थं एतेषां
प्रकरणानाम् एकत्र श्रवणं भविष्यति। सर्वोच्चन्यायालयेन
इलाहाबाद उच्चन्यायालयस्य निर्देशस्य विरुद्धं
मुस्लिमपक्षैः स्थापितस्य अपीलस्य निस्तारणं
कृष्णजन्मभूमि-शाही ईदगाहमस्जिदविवादसम्बद्धानां १५
प्रकरणानाम् संयोजनेन कृतम्। न्यायाधीशः संजीवखन्ना
इत्यस्य नेतृत्वे पीठिका अवदत् यत् आव्हानाधीनस्य
आदेशस्य पुनः आह्वानस्य आवेदनं उच्चन्यायालयस्य
समक्षं लम्बितम् अस्ति, अतः मस्जिदन्यासस्य
पूर्वपरिणामेन असन्तुष्टः चेत् वर्तमानस्य अपीलस्य पुनः
उद्घाटनस्य स्वतन्त्रता दत्ता अस्ति। उच्चन्यायालयस्य
अस्य निर्णयस्य विरुद्धं मुस्लिमपक्षः सर्वोच्चन्यायालयस्य
समीपं गतः आसीत्, परन्तु ततः निराशः अभवत्।
आराधनास्थानकानूनसम्बद्धं
साक्षात्श्रवणं सर्वोच्चन्यायालये लम्बितम् अस्ति।
मुस्लिमपक्षः कथयति यत् अयोध्यायाः अनन्तरं
अन्यस्मिन् धार्मिकस्थानविवादे वास्तविकस्थितौ
यत्किमपि छेदनं भवति तत् कानूनस्य उल्लङ्घनम् एव।

हिमाचल-तकनीकी- विश्वविद्यालये प्रवेशपरीक्षायै १८ अप्रैलपर्यन्तं भविष्यति आवेदनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलप्रदेश- तकनीकीविश्वविद्यालये, हमीरपुरे हिमाचलप्रदेश-सामान्यप्रवेशपरीक्षा- २०२४ (एचपीसीईटी) इत्यस्य ऑनलाइन आवेदनप्रक्रिया आरम्भा अस्ति। पात्रछात्राः प्रवेशपरीक्षायाः कृते १८ एप्रिलपर्यन्तं ऑनलाइन आवेदनं कर्तुं शक्नुवन्ति। प्राविधिकविश्वविद्यालयस्य प्रवेशपरीक्षा मई १० दिनाङ्के भविष्यति। हमीरपुर- प्राविधिकविश्वविद्यालये B.Tech, B-Pharmacy, MCA, MBA, MBA (Tourism) इत्यत्र प्रवेशार्थं साधारणप्रवेशपरीक्षा भवति। B.Tech, B-Pharmacy एवं MCA इत्येतेषां प्रवेशपरीक्षा प्रातः सत्रे भविष्यति। सायं सत्रे एमबीए, एमबीए (पर्यटन) परीक्षा भविष्यति। तकनीकीविश्वविद्यालयस्य अधिष्ठाता-शैक्षणिकं प्रो. जयदेवः अवदत् यत् आगामिषु शैक्षणिकसत्रे प्रवेशार्थं साधारणप्रवेशपरीक्षा क्रियते। केवलं एतस्य आधारेण छात्राः तकनीकीविश्वविद्यालयेषु, तत्सम्बद्धासु शैक्षणिकसंस्थासु च प्रवेशाय पात्राः इति गण्यन्ते। प्रवेशपरीक्षायाः कृते अभ्यर्थिनः तकनीकीविश्वविद्यालयस्य जालपुटे सूचनापुस्तिकाम् अवलोकयितुं शक्नुवन्ति, यस्मिन् प्रवेशपरीक्षासम्बद्धविवरणं विस्तरेण दत्तम् अस्ति। सः अवदत् यत् प्रवेशपरीक्षायाः कृते राज्यस्य चम्बा, धर्मशाला, पालमपुरं, नूरपुरं, मण्डी, कुल्लू, बिलासपुरं, हमीरपुरं, ऊना, सोलनम्, शिमला, सिरमौरं जनपदेषु परीक्षाकेन्द्राणि स्थापितानि भविष्यन्ति। एतदतिरिक्तं चण्डीगढे परीक्षाकेन्द्रं स्थापितं भविष्यति। अभ्यर्थिनः स्वस्य सुविधानुसारं ऑनलाइन आवेदनपत्रे परीक्षास्थलस्य चयनं कर्तुं शक्नुवन्ति। परीक्षाकेन्द्रेण सह छात्राणां कृते आवेदनप्रक्रियायाः समाप्तेः अनन्तरमेव प्रवेशपत्रं निर्गतं भविष्यति।

काङ्ग्रेसदले पृष्ठवर्गस्य उपेक्षायाः कारणात् ओबीसी-अध्यक्षः विक्रमचौधरी स्वपदात् त्यागपत्रं दत्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। हिमाचलप्रदेशकाङ्ग्रेससमित्याः अन्यपृष्ठवर्गस्य (ओबीसी) एककस्य अध्यक्षः विक्रमचौधरी स्वपदात् त्यागपत्रं दत्तवान्। राज्यसर्वकारेण ओबीसी-वर्गस्य प्रार्थना पूर्तिः न कृता इति कारणेन तस्य त्यागपत्रस्य कारणं सः उद्धृतवान् अस्ति। तेनोक्तं यत् ओबीसी-आयोगे, ओबीसी- वित्तनिगमस्य च अध्यक्षपदानि अपि न पूरितानि। सः अपि आरोपितवान् यत् २०२२ तमस्य वर्षस्य दिसम्बरमासे हिमाचलप्रदेशे काङ्ग्रेससर्वकारस्य निर्माणानन्तरं सः विश्वसिति यत् ओबीसी-जनानाम् हितस्य पालनं भविष्यति, परन्तु तत् न अभवत् चौधरीमहोदयः अवदत् यत् ओबीसी-प्रकरणानाम् समाधानार्थं दलेन किमपि न कृतम्। ४१८ पीसीसी, डीसीसी, बीसीसी सदस्येषु केवलं अष्टौ ओबीसी सदस्याः एव स्थानं प्राप्तवन्तः। अस्य अतिरिक्तं ओबीसी प्रमाणपत्रस्य वैधता, उच्चशिक्षायां १८ प्रतिशतं आरक्षणं तथा च सर्वकारे प्रथमद्वितीयतृतीयचतुर्थश्रेणीषु कार्येषु १८ प्रतिशतं आरक्षणस्य कार्यान्वयनम्, एचपीपीएससी तथा अधीनस्थेषु ओबीसीसदस्यानां नियुक्तिः चिरकालात् याचना लम्बिता अस्ति, इति उक्तवान्। उल्लेखनीयं यत् सः चौधरीसरवणकुमारस्य पुत्रः अस्ति। स्वर्गीयः चौधरी सरवणकुमारः पूर्वमन्त्री, विधानसभाया अध्यक्षः च आसीत्।

षड्-विद्रोहीविधायकानां प्रवक्तरूपेण भ्रमति जयरामठाकुरः, काङ्ग्रेसनेतृभ्याम् आरोपितः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।

सप्तम- राज्यवित्त- आयोगस्य अध्यक्षः नन्दलालः राज्ययोजना- आयोगस्य उपाध्यक्षः भवानीसिंहपठानिया च उक्तवन्तौ यत् प्रतिपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः विद्रोहीकाङ्ग्रेसविधायकानां प्रवक्ता भूत्वा नित्यं वक्तव्यं ददाति। सः अवदत् यत् भाजपा हिमाचलप्रदेशस्य जनानां समक्षे विद्रोहिभिः सह स्वसम्बन्धं स्पष्टीकर्तव्यम्। जयरामठाकुर इत्यादयः भाजपानेतारः किमर्थं विद्रोहिणां रक्षणं कुर्वन्ति, कः पञ्चतारकहोटलेषु तेषां वासस्य व्ययम् वहति? कः तेभ्यः वैधानिकं मतं प्राप्तुं वक्तव्यं ददाति? कः तान् चक्रविमानेन, चार्टर्ड विमानेन च एकतः द्वितीये स्थाने नयति? कस्य प्रेरणानुसारं तेभ्यः सीआरपीएफ- हरियाणापुलिसयोः सुरक्षा दत्ता। उभौ नेतारौ उक्तवन्तौ यत् जयरामठाकुरस्य भाजपानेतृणां च एतेषां प्रश्नानाम् उत्तरं हिमाचलप्रदेशस्य जनानां कृते दातव्यं भविष्यति यतोहि जनाः उत्तराणि इच्छन्ति।

नन्दलालः भवानीसिंह पठानिया च उक्तवन्तौ यत् जयरामठाकुरः सत्तायाः क्षुधार्तः अस्ति, निर्वाचितसर्वकारस्य पतनस्य षड्यंत्रं च कृतवान्। विपक्षनेतारः देवभूमिहिमाचलप्रदेशस्य जनादेशस्य निरन्तरं अपमानं कुर्वन्ति। सः अवदत् यत् पञ्चवर्षं यावत् सत्तायां स्थित्वा भाजपा-सर्वकारेण राज्यस्य जनाः वञ्चिता, विपक्षे स्थित्वा अपि पुनः पुनः असत्यं वदति। इतिहासः पूर्वस्य जयरामठाकुरसर्वकारस्य स्मरणं यू-टर्नसर्वकारत्वेन करिष्यति। सः अवदत् यत् विपक्षनेता २०२२ तमस्य वर्षस्य विधानसभानिर्वाचने पराजयं स्वीकृत्य आत्मनिरीक्षणं कर्तुं च आवश्यकम् वर्तते। उभौ नेतारौ अवदताम् यत् काङ्ग्रेसपक्षस्य संवैधानिकसंस्थासु पूर्णविश्वासः अस्ति, यदा तु भाजपानेतृणां सत्ताकामना न गम्यते। सः अवदत् यत् जयरामठाकुरः सम्यक् जानाति यत् हिमाचलप्रदेशस्य जनानां कृते अवसरवादी राजनीतिः न रोचते तथा च आगामिनि लोकसभानिर्वाचने भाजपायाः पराजयः

निश्चितः अस्ति, अतः सः पराजयस्य व्याजम् अन्वेष्टुं आरम्भवान्। भाजपानेतारः जयरामठाकुरः च जानन्ति यत् हिमाचलप्रदेशस्य मतदातारः आगामिनि लोकसभानिर्वाचने तेषां कृते दण्डं अवश्यं दास्यन्ति यत् ते निर्वाचितसर्वकारस्य पतनस्य षड्यंत्रं कृतवन्तः। लोकसभानिर्वाचने अपि च उपनिर्वाचनेषु षडासनेषु काङ्ग्रेसस्य विजयः भविष्यति तथा च भाजपा समुचितं उत्तरं प्राप्स्यति। उभौ उक्तवन्तौ यत् मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः नेतृत्वे वर्तमानः राज्यसर्वकारः यत्किमपि मूल्येन स्वस्य सर्वाः निर्वाचनप्रतिज्ञाः पूर्णं करिष्यति। सः अवदत् यत् सुखविन्दरसिंहसुक्खुः लोकप्रियः नेता अस्ति, राज्यस्य जनाः तं निष्ठावान्, प्रत्यक्षः च नेता इति जानन्ति। तस्य नेतृत्वे वर्तमानसर्वकारः पञ्चवर्षीयं कार्यकालं निश्चितरूपेण सम्पन्नं करिष्यति तथा च सर्वे काङ्ग्रेसविधायकाः तेन सह कवचवत् स्थिताः सन्ति। भाजपायै प्रत्येकं षड्यंत्रस्य समुचितं उत्तरं दीयते।

सर्वकारस्य अवगमनं नास्ति, परन्तु अधिकारिणः स्वस्य भविष्यं न दूषयन्तु जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः भाजपाविधायकैः सह पत्रकारसम्मेलने राज्यसर्वकारस्य अधिकारिणः सचेतितवान्। जयरामठाकुरः अवदत् यत् सम्प्रति काङ्ग्रेससर्वकारस्य लोकप्रियता पूर्वमेव समाप्ता अस्ति, परन्तु अधुना तस्य बहुमतमपि नास्ति। अस्य सर्वकारस्य भविष्यं नास्ति। अतः अधिकारिणः मनसि धारयन्तु यत् अस्य सर्वकारस्य नामधेयेन तेषां भविष्यं न दूषयितव्यम्। केचन अधिकारिणः मर्यादायाः अतिक्रमणं कुर्वन्ति। जयरामठाकुरः अवदत् यत् भाजपायाः कारणेन काङ्ग्रेससर्वकारः दुर्बलः न अभवत् किन्तु काङ्ग्रेसविधायकैः सर्वकारे यः आक्रोशस्य स्तरः सृजितः सः एतादृशः आसीत् यत् काङ्ग्रेसविधायकाः दलस्य अभिकर्त्रे दर्शयित्वा भाजपा प्रत्याशीं मतदानं कृतवन्तः। जयरामठाकुरः अवदत् यत् काङ्ग्रेसजनाः भाजपायाः उपरि सर्वकारस्य पतनस्य आरोपं कुर्वन्ति, परन्तु तेभ्यः स्वस्थितेः मूल्याङ्कनं करणीयम्। एते विद्रोहिनः काङ्ग्रेसनेतारः दलस्य आधिकारिकम् अभिकर्तारं प्रति स्वमतं दर्शयित्वा पारमतदानं कृतवन्तः एव। एते नेतारः वदन्ति यत् सर्वकारेण तेषां अवमानना कृता। एतादृशे सति तेषां अन्यः विकल्पः नासीत्। एतेषां विद्रोहीनेतृणां भाजपायां सम्मिलितस्य प्रश्ने जयरामठाकुरः अवदत् यत् एते विधायकाः राज्यसभानिर्वाचने भाजपायाः समर्थनं कृतवन्तः। एतादृशी परिस्थितौ भाजपा अपि विधायकानां कृते सम्मानं दास्यति।

दलस्य शीर्षनेतृत्वम् अपि एतेषां नेतृणां विषये विचारं करिष्यति, विधानसभा उपनिर्वाचने सर्वकाराय उत्तरं दीयते। मण्डीलोकसभासनस्य प्रत्याशिरूपेण चितस्य समाचारस्य विषये विपक्षनेता अवदत् यत् मण्डीलोकसभाक्षेत्रे भाजपायां बहवः कर्मठाः कार्यकर्तारः सन्ति। राज्यस्य स्थितिं दृष्ट्वा कोऽपि दलम् भाजपा वा काङ्ग्रेसः वा स्वविधायकं लोकसभाप्रत्याशीरूपेण न प्रस्थापयिष्यति। अभ्यर्थीनां दृष्ट्या भाजपा पूर्वमेव तेभ्यः अग्रे अस्ति। भाजपायाः द्वयोः आसनयोः अभ्यर्थिनः निर्णयः कृतः, भाजपा शीर्षनेतृत्वं शीघ्रमेव अन्ययोः आसनयोः अभ्यर्थीनां नामनिर्णयं करिष्यति। अधुना काङ्ग्रेसः लोकसभानिर्वाचनस्य अभ्यर्थिनः न प्राप्नोति। जयरामः अवदत् यत् काङ्ग्रेसः इदानीं तान् विधायकान् स्थापयितुं न शक्नोति येषाम् उपरि द्यूतं कर्तुं गच्छति स्म।

एटीएम कथा

एटीएम आविष्कृतौ प्रतिभाशालिनौ, एकः आङ्ग्ल भारतीयः- एकः भारतीयः च, ये कदापि न मिलन्ति

एटीएम अस्माकं जीवनस्य अनिवार्यः भागः अस्ति। स्नानगृहे उपविश्य स्वस्य विलम्बं शापयन जॉन शेफर्ड-बैरोन इत्यस्य प्रेरणया अभवत्।

सः नगदं निष्कासयितुं वित्तकोशं गतः परन्तु १९६० तमे दशके मध्यभागे एकस्मिन् दिने समापनसमयस्य एकनिमेषानन्तरं आगतः, सप्ताहान्तस्य कृते तस्य धनं नासीत्। "नियमितकार्यसमयात् बहिः धनप्राप्तेः किमपि उपायः अस्ति चेत् किं न साधु विचारः?" सः चिन्तितवान्।

दिवा रात्रौ वा कदापि चॉकलेट् क्रेतुं शक्नोति इति विक्रययन्त्राणि तस्य मनसि उत्पन्नानि। एवं मुद्रणकम्पनीयां कार्यं कुर्वन् शेफर्ड-बैरोन स्वयमेव नगदवितरणस्य प्रणालीं कल्पितवान्।

तस्मिन् वर्षे अनन्तरं मध्याह्नभोजनं कर्तुं प्रवृत्तस्य बाक्लेस-बैङ्कस्य मुख्यमहाप्रबन्धकस्य साक्षात्कारः अभवत्। पाटलवर्णस्य जिनस्य उपरि शेफर्ड-बैरोन तं ९० सेकेण्ड यावत् पृष्ठवान् यत् सः नगदयन्त्रस्य कृते स्वस्य विचारं स्थापयितुं शक्नोति।

"मया तस्मै उक्तं यत् मम विचारः अस्ति यत् यदि भवान् स्वस्य मानकं बाक्लेज-चेक बैकस्य पार्श्वे स्थितस्य स्लॉट-माध्यमेन स्थापयति तर्हि तत् घण्टायाः परितः मानकराशिं धनं प्रदास्यति" इति। "सः अवदत् यत् सोमवासरे प्रातः मां पश्यतु" इति।

बाक्लेज इत्यनेन शेफर्ड-बैरोन इत्यस्मै षट् नकदवितरकाणां निर्माणं कृतम्, येषु प्रथमं उत्तरलन्दन उपनगरे एन्फील्ड इत्यस्मिन् शाखायां १९६७ तमे वर्षे जूनमासस्य २७ दिनाङ्के स्थापितं

शेफर्ड-बैरोन १९२५ तमे वर्षे भारतस्य शिलाङ्ग-नगरे जन्म प्राप्य अनन्तरं द्वितीय-वायु-विभागे भारतीयसेनायाः सेवां कृतवान् यत्र सः गोरखा-जनानां पैराशूट-क्रीडां शिक्षयति स्म।

सः स्वस्य भारतीयसेनासङ्ख्यां स्मरणं कृत्वा अपि पिनस्य आविष्कारं कृतवान्, मूलतः तस्य अभिप्रायः आसीत् यत् व्यक्तिगतपरिचयसङ्ख्याः (पिन) षड् अङ्कदीर्घाः करणीयाः, परन्तु यदा तस्य पत्नी कैरोलिन् षट् अधिकानि इति आक्रोशितवती तदा संख्यां चतुर्णां यावत् न्यूनीकृतवती।

"पाकशालायाः मेजस्य उपरि सा अवदत् यत् सा केवलं चत्वारि आकृतयः एव स्मर्तुं शक्नोति, अतः तस्याः कारणात् चत्वारि आकृतयः विश्वमानकाः अभवन्" इति सः स्मरति। श्रीनिवासस्य रामानुजनस्य -भारतस्य गणितप्रतिभायाः कार्यकारणात् एतत् सम्भवम् आसीत्। अपरम्परागतः प्रतिभाशाली

गणितज्ञः श्रीनिवासरामानुजमस्य गणितस्य औपचारिकं प्रशिक्षणं नासीत् तथा च मद्रासविश्वविद्यालये अग्रे शिक्षां न प्राप्स्यति स्म तथा च मद्रास पोर्ट ट्रस्ट इत्यत्र तस्य आङ्ग्लप्रमुखः तम् ट्रिनिटी कॉलेज केम्ब्रिजस्य प्रो हार्डी इत्यस्मै लिखितुं प्रोत्साहयति स्म सः स्वस्य समीकरणैः सह एकं महत् पत्रं लिखितवान् यत् हार्डी इत्यस्य रुचिं धारयति स्म तथा च सः आवश्यकपूर्वशर्ताः वा कठिना परीक्षा वा विना प्रवेशं सुरक्षितवान्। सः केम्ब्रिज-नगरं विश्वप्रसिद्धिं च न प्राप्नुयात् यदि तस्य कृते नियमाः न भङ्गाः भवन्ति स्म तथा च ट्रिनिटी-महाविद्यालये सः विभाजन-सिद्धान्तं कल्पितवान्। यदा भवान् स्वस्य डेबिट अथवा क्रेडिट कार्डं यन्त्रे स्थापयति तथा च यन्त्रं भवतः इष्टं राशिं वितरितुं आदेशं ददाति- तदा यन्त्रं भवतः धनं वितरितुं पूर्वं विभज्य व्यवस्थापयति, रामानुजनस्य विभाजनसिद्धान्तस्य उपयोगेन, यत् यथा अस्ति संख्यासिद्धान्ते सकारात्मकपूर्णाङ्कस्य n इत्यस्य विभाजनं, यत् पूर्णाङ्कविभाजनम् इति अपि उच्यते, n सकारात्मकपूर्णाङ्कानां योगरूपेण n लिखितुं मार्गः अस्ति। केवलं योगक्रमेण भिन्नौ द्वौ योगौ समानविभाजनं मन्यते। यथा- ४ पञ्चभिः विशिष्टैः प्रकारैः विभाजनं कर्तुं शक्यते।

४
३ + १
२ + २
२ + १ + १
१ + १ + १ + १

एटीएम-यन्त्रं रामानुजनस्य विभाजनसिद्धान्तानुसारं वितरितुं योग्यं धनं व्यवस्थापयति। तत् द्वयोः उत्तमयोः सज्जनयोः प्रतिभा ये कदापि न मिलितवन्तः, स्वविचारानाम् पेटन्टं कर्तुं कदापि कष्टं न कृतवन्तः च यदा भवन्तः एटीएम-मध्ये नगदं प्राप्नुवन्ति। इदानीं यदा भवान् एटीएम-गृहं गच्छति तदा एतौ प्रतिभाशालिनौ चिन्तयतु- एकः यः विचारं प्राप्तवान् अपरः च एटीएम-विचारस्य उत्पत्तिपूर्वं कथं कार्यं कर्तव्यमिति दत्तवान्।

sudha_sathaye@yahoo.com

भारतं ज्ञातुम् इच्छन्ति चेत् संस्कृतस्य ज्ञानम् आवश्यकम्- रंगराजनकुमारः

यदि भवन्तः भारतं ज्ञातुम् इच्छन्ति तर्हि तस्य कृते संस्कृतस्य ज्ञानम् अत्यन्तम् आवश्यकं वर्तते इति उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानस्य प्रशिक्षकः रंगराजन कुमारः छात्रान् बोधितवान्। उत्तरप्रदेश-संस्कृत-संस्थानेन द्वारा संचालितं ग्रहे ग्रहे संस्कृतम् इति योजनायाः अंतर्गते जनाः संस्कृतसम्भाषणं कर्तुम् अधिकाः उत्साहिनः जिज्ञासुकाः इच्छुकाः च सन्ति। अस्मिन् वर्गस्य समापनसमारोह उच्च प्राथमिक विद्यालय ग्राम चान्दनायाम्

अभवत्। इदम् एतिहासिक-क्षणं वर्तते। विद्यार्थिनः संस्कृतं पठन्ति सम्भाषणं कुर्वन्ति च। एते सर्वेऽपि संस्कृतक्षेत्रे निश्चयेन किमपि नूतनं प्रयोगं करिष्यन्ति। संस्कृतसेवां करिष्यन्ति। पुनः राष्ट्रे विश्वे च संस्कृतस्य प्रचारं-प्रसारं च करिष्यन्ति। एतस्याः कल्पनायाः इच्छायाः आवश्यकतायाः च बीजारोपणं प्रयत्नं च करोति। भाषाप्रशिक्षकः श्रीमान् रंगराजनकुमारवर्यः। प्रशिक्षकमहोदयः एतेषां व्यवहारे आचरणे च संस्कृतम् आनेतुं प्रयत्नं करोति।

धारावाहिकं

गीताप्रश्नोत्तरम् -२१

(चतुर्थोऽध्यायः प्रारभ्यते)

धृतराष्ट्रः- भगवता कर्मयोगादिभिः नानावचनैः प्रेरितः अर्जुनः युद्धमिदं सम्भवतः करिष्यति इति भाति। यदि युद्धं नाभविष्यत् तर्हि एव वरमासीत्, तेषां सर्वेषां प्राणरक्षणं समभविष्यत्। ततः किं पृष्ठवान् अर्जुनः, वद सञ्जय?

सञ्जयः- आं, राजन्! युद्धं तु विनाशाय एव भवति। परन्तु यथा श्रीकृष्णः अर्जुनं कर्मविषये बोधयन्, उत्साहयन् चास्ति, तद्विचार्य तु युद्धं सम्भवेदेव इति भाति ममापि। ततः अर्जुनः भगवन्तं पृच्छन्नस्ति एवम्-

अर्जुनः- भगवन्! यस्मिन् कर्मयोगे कामरूपस्य शत्रोः विनाशार्थं भवता प्रेरितोऽस्मि अहं, तस्य कोऽपि इतिहासः, लोकपरम्परा वा स्यात् किम्?

श्रीकृष्णः- आं, परम्परा तु भवति एव जगति। सर्वात् पूर्वम् इमम् अविनाशिनं योगं सूर्यं बोधयितुम् उक्तवान् अहम्। सूर्येण सः एव योगः निजपुत्राय मनवे श्रावितः। एवमेव मनुना निजपुत्रं इक्ष्वाकुं बोधयितुमेव सः योगः प्रोक्तः। एवं क्रमेण परम्परया प्राप्तः अयं योगः राजर्षिभिः अपि ज्ञातः। परन्तु इदं यौगिकज्ञानं बहुकालपर्यन्तं न्यूनतां गतमासीत्, अथवा लुप्तप्रायः एव सञ्जातम् आसीत्। परन्तु त्वं मम प्रियभक्तः, सखा च असि। तस्मात् तमेव पुरातनं योगम् अद्य त्वाम् उद्दिश्य उक्तवान् अस्यहं, यश्च योगः उत्तमः, रहस्यपूर्णः च वर्तते।

अर्जुनः- परन्तु भगवन्! तव एतत् वचनं श्रुत्वा अहम् आश्चर्यचकितः सञ्जातः अस्मि। कथं, कदा च त्वया सूर्यः उपदिष्टः? यतोहि सः सूर्यः तु पुराकाले हि उत्पन्नः आसीत्, परं तव जन्म तु इदानीन्तनम्, अर्वाचीनं वा एव ल्। अतः

अहं कथं जानीयां यत् सृष्ट्यादौ त्वया हि सूर्यः उपदिष्टः इति। त्वम् एतादृशैः वचनैः वृथा मां भ्रामयन् असि किम्?

श्रीकृष्णः- नहि अर्जुन! यथार्थं वचनम् एतत्, न वा भ्रामकम् एव स्यात् कदाचित्। हे परन्तप! मम अस्य जन्मनः वार्ता नैव इयम्। शृणु, मम, तव च बहूनि जन्मानि क्रमेण व्यतीतानि सन्ति। तानि सर्वाणि अपि जन्मानि अहं प्रत्यक्षं जानामि। कस्मिन् कस्मिन् जन्मनि मया, त्वया च किं किं कृतम् आसीत् इत्यादिकमहं तत्सर्वं सम्यक्तया जानामि, परन्तु त्वं च सम्प्रति तत्र जानासि।

अर्जुनः- मम जन्मवत् तव जन्म न भवति किम्?

श्रीकृष्णः- नहि अर्जुन! अहम् अजन्मा, अविनाशी च अस्मि, अर्थात् जन्मरहितः, विनाशरहितः, तथा च सम्पूर्णभूतानाम् ईश्वरः अस्मि। एवं स्यां चेदपि अहं स्वकीयां प्रकृतिं स्ववशीकृत्य योगमायया प्रकटीभवामि।

अर्जुनः- अहो, तर्हि तव प्रकटीभवनस्य सः अवसरः कदा, भगवन्?

श्रीकृष्णः- आं, लोके अस्मिन् मम प्रकटीभवनस्य विशेषः अवसरः अस्ति एव अर्जुन! यदा यदा धर्मस्य हानिः, अधर्मस्य वृद्धिः च भवेत्, तदा तदा अहं लोके अवतरामि।

अर्जुनः- तव अत्र अवतरणस्य प्रयोजनं नु किं प्रभो?

श्रीकृष्णः- साधुसज्जनानां रक्षणार्थं, दुष्टानां दमनार्थम् अर्थात् विनाशार्थं, परम्परया आगतस्य, न्यूनतां गतस्य वा, सनातनधर्मस्य पुनः सम्यक्तया संस्थापनार्थं युगे युगे लोके अस्मिन् अहं सम्भवामि इति। (गीता - ४/१-८)

(अनुवर्तिष्यते, नारदोपाध्यायः।)

Follow us on

Facebook

@himsanskritnews

॥ श्रीरामायणकथा ॥ उत्तरकाण्डम्!

(द्वादशः सर्गः) संवर्तस्य समीपं रावणस्य गमनम्

हुताशनं प्रविष्टायां वेदवत्यां सः रावणः पुष्पकविमानम् आरुह्य पृथिवीं भ्रमितुम् आरभत। ततः सः उशीरबीजं गत्वा देवैः सह यजन्तं नृपतिं मरुत्तम् अपश्यत्। संवर्तः नाम वृहस्पतेः साक्षात् भ्राता सर्वैः देवैः वृतः धर्मज्ञः महर्षिः तत्र याजयति स्म। धर्षणभीरवः देवाः वरदानेन दुर्जयं तं रावणं दृष्ट्वा तिर्यग्योनिं समाविष्टाः अभवन्। देवराजः इन्द्रः मयूरः अभवत्। धर्मराजः वायसः, धनाध्यक्षः कृकलासः, वरुणः च हंसः अभवत्। हे अरिसूदन राम! एवमेव अन्येष्वपि देवेषु गतेषु राक्षसः रावणः अशुचिः कुक्कुरः इव यज्ञं प्राविशत्। राक्षसाधिपः रावणः तत्र तं राजानम् आसाद्य वाक्यम् अब्रवीत्- युद्धं प्रयच्छ अथवा निर्जितः अस्मि इति वद। ततः नृपतिः मरुत्तः तं कः भवान् इति अब्रवीत्। ततः रावणः अवहासं कृत्वा अब्रवीत्- धनदस्य अनुजं मां रावणं न अवगच्छसि? त्रिषु लोकेषु कः अन्यः अस्ति यः मम बलं न जानीयात्। भ्रातरं धनदं निर्जित्य इदं विमानं मया हृतम्। रावणस्य तद् वचनं श्रुत्वा नृपः मरुत्तः अब्रवीत् धन्यः खलु भवान् येन ज्येष्ठः भ्राता रणे जितः। त्वया सदृशः श्लाघ्यः त्रिषु लोकेषु न विद्यते। प्राक् त्वं कं धर्मं चरित्वा ईदृशं वरं लब्धवान्? यादृशं त्वं स्वयं भाषसे तादृशं तु मया पूर्वं न श्रुतम्। रे दुर्मते! इदानीं तिष्ठ! इतः त्वं जीवन् न प्रतियास्यसि। अद्य त्वां निशितैः बाणैः यमक्षयं प्रेषयामि। एवमुक्त्वा राजा मरुत्तः बाणान् कार्मुकं च प्रगृह्य रणाय यदा निरगच्छत् तदा महर्षिः संवर्तः तं नृपं स्नेहसंयुक्तं वाक्यम् अब्रवीत् हे राजन्! यदि मद्वाक्यं श्रोतव्यं तर्हि तव प्रहारः न क्षमः। माहेश्वरम् इदं सत्रं यदि असमाप्तं तर्हि कुलं दहेत्। अपिच दिक्षितस्य कुतः युद्धं कुतो वा क्रोधः। गुरोः तद् वाक्यं श्रुत्वा महीपतिः मरुत्तः तदा युद्धात् निवृत्तः अभवत्। सः तदा सशरं चापं विसृज्य स्वस्थः अभवत्। ततः तं निर्जितं मत्वा रावणस्य सचिवः शुकः रावणः जयति इति उच्चैः हर्षनादम् अकरोत्। तदा ससचिवः रावणः यज्ञम् आगतान् तत्रस्थान् महर्षीन् भक्षयित्वा तृप्तः भूत्वा ततः पुनः महीम् अयात्। रावणे गते सेन्द्राः देवाः स्वां योनिम् आसाद्य तानि सत्त्वानि अब्रुवन्। देवराजः इन्द्रः हर्षात् मयूरम् अब्रवीत् हे धर्मज्ञ! अहं त्वयि प्रीतः अस्मि। सर्पात् तव भयं न भविष्यति। तव वहे नेत्रसहस्रं भविष्यति। अपिच मयि वर्षमाणे त्वं प्रीतिलक्षणं मुदं प्राप्स्यसि। इत्येवं सुरेश्वरः इन्द्रः मयूराय वरम् अददात्। ततः धर्मराजः वायसम् अब्रवीत् हे पक्षिन्! अहं त्वयि सन्तुष्टः अस्मि।

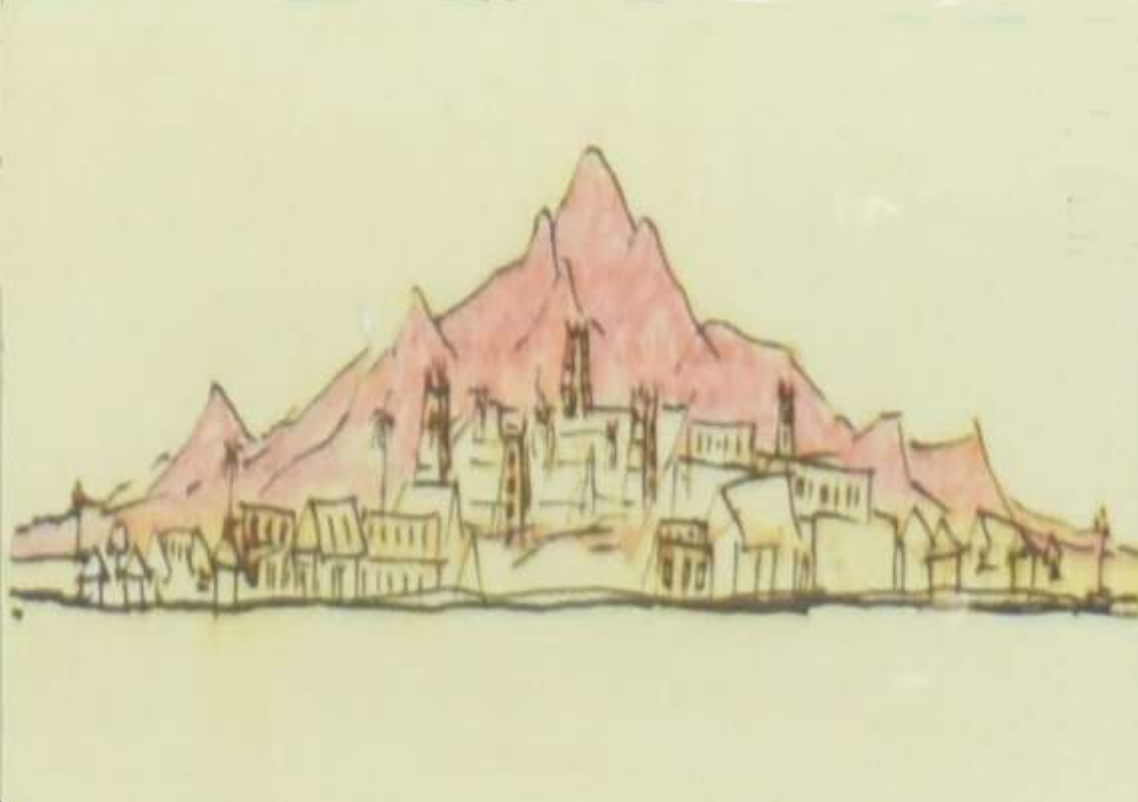

अन्ये प्राणिनः यथा विविधैः रोगैः मया पीड्यन्ते तदा तव रोगाः न भविष्यन्ति। हे विहङ्गम! मम वरात् तव मृत्योः भयं नास्ति। यावद् नराः त्वां न हनिष्यन्ति तावत् त्वं भविष्यसि। अपिच ममालयस्थाः क्षुधयार्दिताः ये मानवाः भविष्यन्ति त्वयि भुक्ते सबान्धवाः ते तृप्ताः भविष्यन्ति। ततः वरुणः गङ्गातोयविचारिणं हंसम् अब्रवीत् हे पत्ररथेश्वर! मम प्रीतिसंयुक्तं वचः श्रूयताम्! मम वरेण तव सौम्यश्चन्द्रमण्डलसन्निभः मनोरमः वर्णः भविष्यति। तव उदग्रः शुद्धफेनसमप्रभः भविष्यति। मम शरीरं समासाद्य नित्यं कान्तः भविष्यसि, अतुलां च प्रीतिं प्राप्स्यसि। एतद् मम प्रीतिलक्षणम्। ततः वैश्रवणः गिरौ स्थितं कृकलासम् अब्रवीत् - अहं त्वयि सन्तुष्टः अस्मि, अतः अहं तुभ्यं हैरण्यं वर्णं यच्छामि। मत्प्रीत्या तव शिरसः वर्णः काञ्चनकः भविष्यति। एवं तेभ्यः वरान् दत्त्वा तस्मिन् यज्ञोत्सवे निवृत्ते राज्ञा सह ते देवाः पुनः स्वभवनम् अगच्छन्।

pradipnath997@gmail.com

अरुणाचलमाहात्म्यम्

आमुखम्

दक्षिणदेशे तमिळ्नाडुराज्ये एकं प्रख्यातं तीर्थक्षेत्रं वर्तते 'तिरुवण्णमलै' नामकम्। तत्र श्रीमान् अरुणाचलपर्वतः राजते। एतत् क्षेत्रं शैवमार्गस्य मुख्यं केन्द्रम्। शिवस्य पञ्चभूतलिङ्गानि प्रसिद्धानि। काञ्चिपुरस्थितः एकाम्नेश्वरः पृथिवीलिङ्गम्। तिरुवनैक्कवल इत्यत्र जम्बूकेश्वरः जललिङ्गम्। तिरुवण्णमलैस्थितः अरुणाचलेश्वरः अग्निलिङ्गम्। आन्ध्रप्रदेशे कालहस्ती इत्यत्र कालहस्तीश्वरः वायुलिङ्गम्। चिदम्बरम् इत्यत्र च नटराजः आकाशलिङ्गम्।

एतेषु अरुणाचलेश्वरः आदिलिङ्गम् इति ख्यातिः। ब्रह्मविष्णु अहङ्काराक्रान्तौ स्वस्य श्रेष्ठत्वं ख्यापयितुम् उद्यतौ अभवताम्। तयोः अहङ्कारं नाशयितुं शिवः अग्निस्तम्भरूपेण तयोः विवदतोः मध्ये प्रकटीभूतः। ब्रह्मविष्णवोः अहङ्कारं नाशयित्वा तयोः अनुरोधानुसारं पुनः सः पर्वतरूपेण परिणतः अभवत्। एषः पर्वतः तिरुवण्णमलैस्थितः अरुणाचलः। काशीकैलासादीनि स्थलानि शिवस्य वासस्थलानि तथापि अरुणाचलः स्वयं शिवरूपम् आदिलिङ्गम् इति उच्यते। स्कन्दपुराणस्य माहेश्वरनामके प्रथमे खण्डे केदारखण्डः, कौमारिकाखण्डः तथा अरुणाचलखण्डः एते त्रयः उपखण्डाः सन्ति। तस्मिन् तृतीये उपखण्डे अरुणाचलाख्ये 'अरुणाचलमाहात्म्यम्' वर्णितम्। एतत् स्थलपुराणम्। स्थलपुराणेषु विशिष्टतीर्थानां माहात्म्यं

वर्णितं भवति। अरुणाचलमाहात्म्यस्य पूर्वार्धः उत्तरार्धश्चैतौ द्वौ भागौ विद्येते। पूर्वार्धे अरुणाचलस्य माहात्म्यं ज्ञातुम् उत्सुकैः ऋषिभिः पृष्ठः सूतः सनक-ब्रह्मसंवादद्वारा त्रयोदशसु अध्यायेषु एतन्माहात्म्यं प्रस्तौति। उत्तरार्धे पुनः मार्कण्डेयनन्दिसंवादद्वारा चतुर्विंशतौ अध्यायेषु अरुणाचलमहिमा वर्णितः अस्ति। भगवता रमणमहर्षिणा अरुणाचलस्य महिमा स्वजीवने स्वयम् अनुभूतः आसीत्। तेन धर्मग्रन्थेभ्यः सहस्रशः अरुणाचल-माहात्म्यपराः श्लोकाः सङ्गृहीताः आसन्। अस्मिन् क्रमिकलेखे स्कन्दपुराणान्तर्गतस्य अरुणाचलमाहात्म्यस्य सरलसंस्कृतेन अनुवादः क्रमशः प्रस्तूयते। पूर्वार्ध-उत्तरार्धयोः केचन विषयाः पुनरावृत्ताः। तथापि अरुणाचलस्य माहात्म्यं प्रकटीकर्तुं तेषाम् आभीक्ष्यम् इष्टमेव इति मन्यामहे। अयं सदाशिवः साक्षादरुणाचलरूपतः। दृश्यते परमं तेजः सर्गस्थित्यन्तकारणम्। एतत्तु तैजसं लिङ्गं सर्वदेवनमस्कृतम्। दृश्यते कर्मभूरेषा तेन धर्माधिका मता।।

अभिजित तोडकरः
abhitudkr9@gmail.com

होलाष्टकविचारः

- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी

विपाशेरावती तीरे शतुद्रयाश्च त्रिपुष्करे।
विवाहादि शुभे नेष्टं होलिकाप्राग्दिनाष्टकम् ॥
होलाष्टकसमये शुभकार्यं निषिद्धम् अस्ति। फाल्गुन- शुक्लपक्षस्य अष्टम्यां पतति। होलाष्टकं पुनः अष्टदिनानि यावत् भवति। अस्मिन् वर्षे होलाष्टकं अष्टदिनानां स्थाने नवदिनानि यावत् स्थास्यति। अस्मिन् सर्वाणि शुभकार्याणि स्थगितानि। दुलहण्डी वर्णक्रीडायाः समाप्तिः

भवति। फाल्गुन शुक्ल अष्टमी पर २ यूपौ स्थाप्येते। एकं होलिकं स्मृतं अपरं प्रह्लादः स्मृतम्। अस्मात् पूर्वं गंगाजलेन एतत् स्थानं शुद्धं भवति ततः प्रतिदिनं गोमयपिष्टकं, काष्ठं, तृणं, दहनसहायकवस्तूनि च योजयित्वा तस्य विस्तारः भवति। पौराणिककथासु शास्त्रेषु च कथ्यते यत् होलाष्टकदिने कामदेवः शिवस्य तपस्यां भङ्गं कृतवान्, अतः भगवान् शिवः अतीव क्रुद्धः अभवत् तथा च सः तृतीयनेत्रस्य अग्निना कामदेवं भस्मं कृतवान् तथापि कामदेवः देवानां इच्छां पालितवान् शिवश्च तपसा हिताय उत्थापितः। ज्योतिषशास्त्रस्य मते होलाष्टककाले किमपि शुभकार्यं करणं निषिद्धं यतः एतेषु अष्टदिनेषु ८ ग्रहाः उग्राः एव तिष्ठन्ति। एतेषु अष्टदिनेषु अष्टम्यां चन्द्रः, नवम्यां सूर्यः, दशम्यां शनिः, एकादश्यां शुक्रः, द्वादश्यां बृहस्पतिः, त्रयोदश्यां बुधः, चतुर्दश्यां मंगलः, पूर्णिमायां राहुः च सक्रियः भवति। अतः अस्मिन् काले यत्किमपि शुभं कार्यं करणं निषिद्धम्।

मोतिहारी क्षेत्रस्य निजीविद्यालयसङ्घे होली-मिलन-कार्यक्रमस्य आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी

रविवसरे अमर रिसोर्ट मोतिहारी इत्यत्र निजीविद्यालयसङ्घस्य शिक्षककल्याणसङ्घस्य नगरएककेन मोतिहारी इत्यनेन होलीमिलनस्य भव्यः उत्सवः आयोजितः। यस्मिन् मण्डलस्य सर्वेषां विद्यालयानां निदेशकाः उपस्थिताः आसन्। दीपप्रज्वलनेन कार्यक्रमस्य उद्घाटनं कृतम्। जिला- अध्यक्षः संतोष रौशनः, संस्थापकसदस्य एन के राहीः, अभयकुमारमिश्रा, शिवकिशोरसिंहः, प्रदेशसचिव राजीवरंजनः, जिलासचिव मृत्युंजयमिश्राः, जिलाकोषाध्यक्ष दिनाराहीः जिलाध्यक्षः स्वस्य सम्बोधने संस्थायाः सर्वेषां सदस्यानां कृते होली-शुभकामनाम् अयच्छत्। होली- सम्बोधनं सर्वैः अधिकारिभिः सदस्यैः च सम्बोधितम्। सर्वे सदस्याः परस्परं वर्णाः प्रयोजयित्वा होली-दिवसस्य अभिनन्दनं कृतवन्तः। नगराध्यक्षः प्रमोदसिंहः आगतानां सर्वेषां मित्राणां स्वागतं कृतवान्। नगरसचिवः वरुणकुमारपाण्डेयः धन्यवादेन कार्यक्रमस्य समाप्तिम् अकरोत्। तेतरिया कार्यकारिणी, संतोषकुमारसिंहः, पप्पूकुमारः, संजयकुमारः, वरिष्ठसंस्थापक सदस्यः अभयमिश्राः, शिवकिशोरसिंहः, पूर्वनगरसचिवः रोशनकुमारः, पूर्वजिला- अध्यक्ष राहुलगुप्ताः, बाल्मीकी किशोरः सहितनगरउपाध्यक्ष राजेशकुमार श्रीवास्तवः, कार्तिकप्रसादश्च उपस्थितः आसीत्। तेतरिया कार्यकारिणी संतोषकुमारसिंहः, पप्पूकुमारः, संजय कुमारः, वरीयसंस्थापकसदस्य अभयमिश्राः, शिवकिशोरसिंहः च पूर्वनगरसचिव रौशन कुमारः, पूर्वजिला- अध्यक्ष राहुलगुप्ताः, बाल्मीकी किशोरः, राजेश श्रीवास्तवः, मिथिलेश कुमारः मित्रेश मनुः, सुधीर कुमारः, मनीष कुमारः, रूपेश कुमारः, कुमार कृष्णनंदनः इत्यादयः सर्वे सदस्याः उपस्थिताः आसन्।